

<div>   </div> اِعلامیه چایلی چۆقۇ بئىر
مىروب دىم سىمىر ۋەتەنلىرى
از چاناب
مىروب غوپىمى ساۋدان جۇل
مۇنبە
ماز آنچا كىم ئىرانىيى جەشەت نىاتى كىلى" <p>اىغىيى خالۋىدە بىئىرى و چۆقۇ يىكسىران و انتىقال ناپىئوپر آنان امىراس آزادى و عىلات و مىلچ را در چيان تشكىول موبعد</p> <p>ماز آنچا كىم چىم ئىرانىيى و تىچقۇر چۆقۇ بىئىر مىچر بىم ايعال وچىلىلىلىلى گىردىدە امىت كىم روح بىئىرىتى را بىم عىسىران وائىتتە و بطور نىيىلى كىم در آن اعقاد بىئىر در بىيان و غىيىدە آزاد و از ترس و مىقۇ خارغ بائىئىن بىچىران بىلالتىرىن اول بىئىر ايلام ئىدە امىت</p> <p>ماز آنچا كىم امارىيا چۆقۇ انىرانى را بايىدە بىا ايعراي قايون بىئىر كىدە تا بىئىر بىم عىوان ايعرىن عىلاج بىم قىيام بىر خىدە ظلم و فشار مىچىر بىچىر رىگىرد</p> <p>ماز آنچا كىم امارىيا لازم امىت تىرىمىچ رابىلچ دىوتىلان بىيىن جۇل را بورد تشقويق قۇرار داد</p> <p>ماز آنچا كىم بىم دىول مىچىد چىئىدە ايلام كىردەئە و تىصمىم رابىلچ گىرغىتتەئە كىم بىم بىيىرغىت ايجتىماعى كىپك كىيىنە و در موبىط آزاد وضرع زىنگى بىئىرى بىم چىدە. اۆرتىد</p> <p>ماز آنچا كىم دىول عىنيو چىئىدە شىدەئە كىم ايجتىرام چىانلى و رىعايت ولاقىچ چۆقۇ بىئىر و آزادىيە امىراسى را بىا هېكارى ساۋدان جۇل بىئىچ بىئامون كىيىنە</p> <p>ماز آنچا كىم چىىن تىخاهم چىئىرك نىسبەت بىمە اىن چۆقۇ و آزادىيە بىراى ايعراي كىلپ اىن ئىچىد كىمال اهمىت را دارد</p> <p>بىتماع اىن ايلاميه را بىچوسىتە بىد نىظر دائىتە بائىئىنە و تىللاش كىيىنە كىم بىوسىلە" تىلغىم و تىرىبىت ايجتىرام ايقن چۆقۇ و آزادىيە گىسلىتىر بايىدە و بىا تىلانىو تىلرىجى بلى و بىيىنلچلىلى ئىرانىيى و ايعراي ولاقىچ و جىانلى نىيا چىد در بىيان عىدە جۇل عىيرو و چىد در بىيىن بىيىن كىشورەئىلى كىم در قىلمور نىيا موبىلانىئە. تامبون گىرد</p> <p>بىدە: اول</p> <p>بىتماع ايقراد بىئىر آزاد بىم دىنبا موبىلىدە و از لحاظ جىشەيت و چۆقۇ بىا هم بىرايىرىدە. هيم داراي چۆل و وچان هىيىتە و بايىدە نىسبەت بىمە يىكىدىگىر بىا روح بىراىرى رىقتار كىيىنە</p> <p>بىدە: توم</p> <p>هر كىس موبىلانىئە بىيىون هېچگىرنە تىلماقۇر مەخسوسا از جىت نىژادە رىگە. چىىن، زىبان، بىلچىب، غىيىدە سىياسى اى هر غىيىدە دىگىر و هېچىيىن بلىيت، وضرع ايجتىماعى، شىروت، وئالت اى هر موبىعەت دىگىر، از شىام چۆقۇ و كىلى" آزادىيىلى كىم در ايلاميه خاضىر تىكر ئىدە امىت، بىرھىيەنە گىردۇ - ۱</p> <p>بىلغىاۋە هېچ تىبىجىيى بىچىل نىخواه اىد كىم بىيىتىزى بىر وضرع سىياسىيە ادارى و قىضالى اى بىيىنلچلىلى كىشور اى سىوزمىيىن بىلئە كىم شىخىس بىمە اُن تىلچلى دارد، عىواد اىن كىشور بىيىتچۇل، تىحت قىويوبىت اى غىچر غىردمخىتار بىودە اى چاكىيوت اُن بىم ئىركلى مىچود ئىدە بىلئە - ۲</p> <p>بىدە: سوم</p> <p>هر كىس چىق زىنگىيە، آزادى و امىت شىخىسى دارد</p> <p>بىدە: چىارم</p> <p>هېچكىسى را نىمىتوان در سىرگىسى رىگە دلاشت و دانوسىتد بىرگىلان بىم هر ئىركلى كىم بائىئە، مىيوع امىت</p> <p>بىدە: بىنچم</p> <p>هېچكىسى را نىمىتوان زىر شىكىنچە، مىچازلت اى رىقتارى قۇرار داد كىم ظالمانە، بىر عىلاف انىرانىت و شىيرون بىئىرى اى اهلانناموز بائىئە</p> <p>بىدە: تىرىم</p> <p>هر كىس چىق دارد كىم شىخىسەت چۆقۇلى او در هوبچا بىچىرانلىك اىنسان در مۇقابىل قايون شىناختە شىود</p> <p>بىدە: ھىشم</p> <p>هيمە در سىراىر قايون بىراوى امىتىنە و چىق داردە بىيىون تىبىجىيىض و بىراۋانە از جىايت قايون بىوخوردار شىونە. هيم چىق داردە در مۇقابىل هر تىبىجىيى كىم نالقاش ايلاميه خاضىر بائىئە و در سىراىر بىم تىجىرىكى كىم بىراى چىيىن تىبىجىيى بىم چىل ائىدە، بىم گىونە بىراوى از جىايت قايون بىرھىيەنە شىونە</p> <p>بىدە: ھىشم</p> <p>در سىراىر ايعالى كىم چۆقۇ امىراسى هر عىود را بورد تىجاۋز قۇرار دھد و اُن چۆقۇ بىم وسىلە قايون امىراسى اى قايون دىگىرى بىراى او شىناختە ئىدە بائىئە، هر كىس چىق رىيوع بىشۇ بىم مىچام بلى مىلارم دارد</p> <p>بىدە: نيم</p> <p>هېچكىسى نىساقە مىسرىوانە شىوقىف، چىس اى تىبىجىيە بىشود</p> <p>بىدە: دھم</p> <p>هر كىس بىا بىراوات كىلپ چىق دارد كىم دىعاۋىش بىم وسىلە دانگىاه بىيىتچۇل و بىيىطىف، مىيىفانە و غىلدا رىسىگىلى شىود و چىيىن دانگىاهى درىبارە چۆقۇ و ازلايات او اى هر اىتمام چىازى كىم بىمە او شىوچ بىيىدا كىردە بائىئە، تىصمىم بىيىگىرد</p> <p>بىدە: ىرازىھم</p> <p>هر كىس كىم بىم چىرىم بىتمە بائىئە، بىيىگىلان شىپىردە عىواد ئىدە، تا وقتىكىدە در چىرانلىك اى دىعاى غوپىمى كىم در اُن كىلىيە تىخىمىيىلى لازم بىفاد او تىلمايىن ئىدە بائىئە، تىخىسىر او قايوندا مىچىر گىرد</p> <p>هېچكىس بىراى انجام اى غىم اىنچام عىلى كىم در بوبۇع ارتىكشاپ اُن عىل بىم بوبۇب چۆقۇ بلى اى بىيىنلچلىلى چىرم شىناختە نىخود، مىچىوم نىخواه ئىدە. بىم هىيىن بطرىق هېچ مىچازلتى شىيىتىر از اُنچە كىم در بوبۇع ارتىكشاپ چىرم بىم اُن تىلچىق بىيىگىرت درىبارە كىسى ايعال نىخواه ئىدە</p> <p>بىدە: توۋازىھم</p> <p>هېچكىسى در زىنگىسى مىسرىوسى، ابور خالۋادىگى، قايىتىگىاه و اى بىكىتىبات عىود نىبايىدە بوردە بىلغىلىلى مىسرىوانە ولاقىچ بورد و شىوقىت و امىم و سىيىن نىساقە بوردە چىلە قۇرار گىيورد. هر كىس چىق دارد كىم در سىراىر اىيىگىونە بىلغىلت و جىلات بوردە جىايت قايون قۇرار گىيورد</p> <p>بىدە: سوزىدھم</p> <p>هر كىس چىق دارد كىم در دايلى هر كىشورى آزادانە عىيىور و بىورر كىنە و مىل قايىت عىود را ارتىخاب نىبايىد</p> <p>هر كىس چىق دارد هر كىشورى و از چىلە كىشور عىود را تىرك كىنە و اى بىم كىشور عىود بىلار گىيورد</p> <p>بىدە: چىارزىھم</p> <p>هر كىس چىق دارد در سىراىر تىلغىلىب، شىكىنچ و ازار بىيىلگىاهى چىيىتچى كىنە و در كىشورەئى دىگىر بىيادە ايجتىار نىبايىد</p> <p>در بوردى كىم تىلغىلب ولاقچ بىيىتىزى بىر چىرم غوپىمى و غىيوسىياسى اى رىقتارەئى مىخالت بىا اىصول و مۇناسىبە جۇل بىئىچ بائىئە، نىمىتوان از اىن چىق اىستىفادە بىود</p> <p>بىدە: بىلارزىدھم</p> <p>هر كىس چىق دارد كىم داراي تىبىجەت بائىئە</p> <p>هېچكىسى را نىمىتوان مىسرىوانە از تىبىجەت عىود اى از چىق تىلغىيىر تىبىجەت مىچوم كىرد</p> <p>بىدە: شىارزىدھم</p> <p>هر زن و مرد بىلغى چىق داردە بىيىون هېچگىرنە مەخسوسا از جىت نىژادە، جلىيە، تىبىجەت اى بىلچىب بىا هوبىگىر ازواج كىيىنە و تشكىلىل عىلواھە دىھد. در شىام چىن زىلثىروى و هىگىام انچال آن زن و شوهر در كىلىيە ابور بىوسىط بىم ازواج داراي چۆقۇ بىراوى امىتىنە</p> <p>ازواج بايىدە بىا رىعايت كىلپ و آزادانە زن و مرد واقع شىود</p> <p>عىلواھە رىكن طبقىيى و امىراسى ايجتىماعى امىت و چىق دارد از جىايت چامىرە و دولت بىرھىيەنە شىود</p> <p>بىدە: ھىشم</p> <p>هر شىخىس مىسرىدا اى بىطور ايجتىماعى چىق ملىكىيت دارد</p> <p>هېچكىس را نىمىتوان از چىق ملىكىيت مىچود</p> <p>بىدە: توۋازىھم</p> <p>چىق دارد كىم از آزادى نىكەر، وچان و بىلچىب بىرھىيەنە شىود. اىن چىق تىبىيىن آزادى تىلغىيىر بىلچىب اى غىيىدە و هېچىيىن تىبىيىن آزادى لىظار غىيىدە و امىان امىت و نىيۇز شىابل تىلغىيات بىلچىبى و ايعراى جىرامى دىيىزى موبىلئە. هر كىس موبىلانىئە از اىن چۆقۇ تىنبا اى هېكارى بىا دىيگىران، بىم بطور غوپىمى بىرغوردار بائىئە</p> <p>بىدە: توۋزىھم</p> <p>هر كىس چىق آزادى غىيىدە و بىيان دارد و چىق بىيىيور شىابل اىنەت كىم از دلاشتن غىلادى عىود بىيىم و اضطرالىب نىلغىتە بائىئە و در كىسب اللغات و اقشكار و در اغى و انتشار اُن بىم تىنام وسايلى بىيىكن و بىيىون بىلغىلظت بوزى آزاد بائىئە</p> <p>بىدە: بىيىنىتم</p> <p>هر كىس چىق دارد آزادانە مىلارم و چىرىعەئىلى مىلانىئاموز تشكىول دھد</p> <p>هېچكىس را نىمىتوان مىچىور بىم شىركەت در ايجتىماع كىرد</p> <p>بىدە: بىيىيت و نىكىم</p> <p>هر كىس چىق دارد در ادارە" ابور غوپىمى كىشور عىود، عىواد مېنىقىيىل و اى عىواد بىم وساطت نىيوانىيىگىلان كىم آزادانە انتخاب شىدە بائىئە شىركەت چىود</p> <p>هر كىس چىق دارد بىا سىراىر شىراپتە، بىم بىلغىل غوپىمى كىشور عىود، دايلى ائىدە</p> <p>امىراس و مىنئىلا قىدرت چىكوبەت، ارادە" بىرم امىت، اىن ارادە بايىدە بىوسىلە انتخابلىتى اىباراز گىيورد كىم از روى مىداقلىت و بىطور ادوارى مىوروت بىغىود. انتخابلىت بايىدە غوپىمى و بىا رىعايت بىراوات بائىئە و بىا راي بىيىلى اى بطرىقە قارىنە اُن انجام گىيورد كىم آزادى راي را تامبون نىيادە</p> <p>بىدە: بىيىيت و توم</p> <p>هر كىس بىم عىيوان عىيرو ايجتىماع چىق امىت ايجتىماعى دارد و مىچاز امىت بىم وسىلە مىلغى بلى و هېكارى بىيىنلچلىلى چۆقۇ اىقتىسادىيە ايجتىماعى و مىرھىگى را كىم لازىم" مۇيام و نىيود آزادانە شىخىسەت او امىت بىا رىعايت تشكىللات و مىلارم هر كىشور بىم نىيت اورد</p> <p>بىدە: بىيىيت و سوم</p> <p>هر كىس چىق دارد كىار كىنە، كىار عىود را آزادانە انتخاب نىبايىدە، شىراپىل مىيىفانە و رىعايت بىيىلىرى بىراى كىار عىرايتار بائىئە و در سىراىر بىيىكارى بورد جىايت قۇرار گىيورد</p> <p>هيمە چىق داردە كىم بىيىون هېچ تىبىجىيىنى در مۇقابىل كىار بىراوى، ايجرت بىراوى تىرىقتت داردە</p> <p>هر كىس كىم كىار مېكىنە بىيىتچىل بۇد مىيىفانە و رىعايت بىيىلىرى مېيىخود كىم زىنگىي او و عىلواھىلى را بوباقى شىيىون انىرانى تامبون كىنە و اُن را در مىوروت لزوم بىا هر نوبع وسايلى دىگىر جىايت ايجتىماعى تشكىول نىبايىد</p> <p>هر كىس چىق دارد كىم بىراى نىفاد از مىلارم عىود بىا دىيگىران اىتەيىدە تشكىول دھد و در اىتەيىلە" نىيۇز شىركەت كىنە</p> <p>بىدە: بىيىيت و چىارم</p> <p>هر كىس چىق اىمىرانچەئە، مىراغىت و تىغىرىح دارد و بىم مىسرىوس بىم مىچودەت، مچۆقۇ مىراغت كىار و چىمىسىيەلى ادارى بىيىتچىل اغى چۆقۇ امىت</p> <p>بىدە: بىيىيت و بىنچم</p> <p>بىدە: عىلواھىلى را از جىت مىچوراك و بىيىكن و مىراغىتەئىلى طبقى و عىملاط لازم ايجتىماعى تامبون كىنە و هېچىيىن چىق دارد كىم در بوباق بىيىكارى بىيىمارى، نىقىس ايجىراء، بىيىود اىرەن، بىيىورى و اى در شىام بوردە دىيگىرى كىم بىم چىل چارخ از ارە" انىران وسايلى اىوار مىلاش از نىيت رىقتە بائىئە از شىراپىل اىيىويىنەن زىنگىسى بىرغوردار شىود</p> <p>بىيىران و كىونىكان چىق داردە كىم از كىپك و مىراغىت مىيىسرىوسى بىرھىيەنە شىونە. كىونىكان (چى بىر اىلار ازواج و چىد بىيىون ازواج بىيىلىا ائىدە بائىئە) چىق داردە كىم هېمە از بىك دىوع جىايت ايجتىماعى بىرغوردار شىونە</p> <p>بىدە: بىيىيت و شىرىم</p> <p>هر كىس چىق دارد كىم از ابوزىش و بىيورىش بىرھىيەنە شىود. ابوزىش و بىيورىش لالوق تا جىلدى كىم بىوسىط تىلغىيات اىستاندى و امىراسى امىت بىيىنە مىچانلى بائىئە. ابوزىش اىستاندى ايجىبارى امىت. ابوزىش مىرغىيى بىيىدە در شىراپىل تىلمايى كىلپ بىم روى هيمە بىلار بائىئە، تا هيمە بىيىا بىم اىيتەج عىود بىيىلانىئە از اُن بىرھىيەنە گىرىنە</p> <p>تلاوت شىود كىم شىخىسەت انىرانى هر كىس را بىم چىد كىمال رىقە اُن سىرمانە و ايجتىرام چۆقۇ و آزادىيەلى بىشۇ را تىقوىت كىنە. ابوزىش و بىيورىش بايىدە چىيىن تىخاهم، گىشوت و ايجتىرام غىلادى مىخالت و دىوتىسى بىيىن تىنام جۇل و چىرىعەئىلى زىلادى اى بىلچىبى و هېچىيىن گىسلىتىر فىلغىلغىلى جۇل بىئىچد را در راد فىلظ مىلرچ شىيىول نىبايىد</p> <p>بىيىادر و دابر در انتخاب نوبع ابوزىش و بىيورىش مىسرىوانە عىود نىسبەت بىمە دىيگىران اولودىت داردە</p> <p>بىدە: بىيىيت و ھىشم</p> <p>هر كىس چىق دارد آزادانە در زىنگىسى مىرھىگى ايجتىماعى شىركەت كىنە، از مىيىون و ھىرەها بىرھىيەنە گىرد و در بىيىرغىت غىلى و مىيوان اُن سىوم بائىئە</p> <p>هر كىس چىق دارد از جىايت مىلارم مىيىورى و دايلى اىلار عىلچىب مىرھىگى اى ھىزى عىود بىرغوردار شىود</p> <p>بىدە: بىيىيت و ھىلشىم</p> <p>هر كىس چىق دارد بىرغورارى نىظى را بىخواھ كىم از لحاظ ايجتىماعى و بىيىنلچلىلى چۆقۇ و آزادىيەلى را كىم دىرىن ايلاميه تىكر گىردىدە امىت تامبون كىنە و اُن را بىم بورد چىل گىلدار</p> <p>بىدە: بىيىيت و نىم</p> <p>هر كىس در مۇقابىل اُن چامىيىلى وطقىفە دارد كىم رىقە آزاد و كىلپ شىخىسەت او را بىيورر ساۋدان</p> <p>هر كىس در ايعراي چۆقۇ و اىستىفادە از آزادىيەلى عىود فىلظ تىلارم مىچودەتەئىلى امىت كىم بىوسىلە" قايون مىيىمىرا بىم مىظور تامبون ئىرانىيى و مىراغت چۆقۇ و آزادىيەلى دىيگىران و بىراى رىعايت مېنىتىيىلار مىيىلچ ايلغىلى و نىظم غوپىمى و رىفادە هېكارىنى در شىراپىل بىك چامىرە بىيىكارەئىك وضرع گىردىدە امىت</p> <p>اىن چۆقۇ و آزادى" در هېچ بوردى نىمىتوانە بىر عىلاف مىيىول و اىصول جۇل بىئىچد ايعرا گىرد</p> <p>بىدە: مىرام</p>

هیچ‌یک از موارد اعلامیه حاضر نباید طوری تفسیر شود که متضمن نقض برای دولتی یا جمعیتی یا فردی باشد که بخ بوجب آن مسئولیت هر یک از حقوق و آزادی‌های مندرج در این اعلامیه را از بین ببرد و یا در آن راه فعالیت‌های بین‌المللی